DOMSTOLENS KENDELSE (Ottende Afdeling)

14. januar 2010 *

I sag C-112/09 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statutten for Domstolen, iværksat den 20. marts 2009,

Sociedad General de Autores y Editores (SGAE), Madrid (Spanien), ved abogados R. Allendesalazar Corcho og R. Vallina Hoset,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Europa-kommissionen,

sagsøgt i første instans,

* Processprog: spansk.

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Toader, og dommerne K. Schiemann (refererende dommer) og L. Bay Larsen,

generaladvokat: J. Kokott
justitssekretær: R. Grass,

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 I appelskriftet har Sociedad General de Autores y Editores (SGAE) nedlagt påstand om ophævelse af den kendelse, der blev afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 13. januar 2009, SGAE mod Kommissionen (sag T-456/08, herefter »den appellerede kendelse«), hvorved Retten afviste Sociedad General de Autores y Editores' søgsmål med påstand om delvis annullation af Kommissionens beslutning K(2008) 3435 endelig af 16. juli 2008 om en procedure i henhold til artikel 81 EF og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/C2/38.698 — CISAC, herefter »den anfægtede beslutning«) med den begrundelse, at sagen var anlagt efter udløbet af fristen herfor.

Tvistens baggrund og sagens behandling ved Retten

2 Appellanten er en virksomhed, der forestår fælles forvaltning af ophavsrettigheder, med hjemsted i Spanien.

3 Appellanten modtog ved skrivelse af 23. juli 2008 meddelelse om den anfægtede beslutning vedrørende et kartel inden for rammerne af betingelserne for forvaltning af rettighederne til offentlig fremførelse af musikværker og for forvaltningsselskabernes udstedelse af den tilsvarende licens med hensyn til brugen i gensidige repræsentationsaftaler af de medlemsrestriktioner, der er indeholdt i International Confederation of Societies of Authors and Composers' standardkontrakt, eller til den praktiske anvendelse af disse medlemsrestriktioner.

4 Ved telefax indgået til Rettens Justitskontor den 6. oktober 2008 anlagde appellanten sag til prøvelse af den anfægtede beslutning. Den originale stævning blev indleveret til Rettens Justitskontor den 9. oktober 2008.

5 Efter at appellanten den 15. oktober 2008 ved skrivelse fra Rettens Justitskontor var blevet informeret om, at sagen til prøvelse af den anfægtede beslutning ikke var blevet anlagt inden for den i artikel 230 EF fastsatte frist, påberåbte denne sig i skrivelse af 27. oktober 2008, at der forelå en undskyldelig fejl, således at de i bestemmelserne fastsatte frister ville være at fravige.

6 Appellanten har navnlig gjort gældende, at virksomheden har beregnet søgsmålsfristen således, at denne begyndte at løbe den 24. juli 2008, som var dagen efter modtagelsen af den anfægtede beslutning, hvorefter den nåede frem til, at fristen udløb den 4. oktober 2008. Henset til, at den 4. oktober var en lørdag, har appellanten endvidere anført, at fristen i overensstemmelse med artikel 101, stk. 2, i Rettens procesreglement først udløb den følgende hverdag, dvs. mandag den 6. oktober 2008.

7 I denne henseende har appellanten fortolket artikel 101, stk. 1, litra a) og b), og artikel 101, stk. 2, i Rettens procesreglement ved at forlade sig på den metode til beregning af frister, som blev angivet af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber under den administrative procedure, der gav anledning til den anfægtede beslutning, i relation til artikel 3, stk. 1 og 2, i Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1182/71 af 3. juni 1971 om fastsættelse af regler om tidsfrister, datoer og tidspunkter (EFT 1971 II, s. 311). Da indholdet af de to bestemmelser i det væsentlige er ens, har den af Kommissionen angivne metode medført, at appellanten fejlagtigt har konkluderet, at beregning af tidsfrister i fællesskabsretten altid skal foretages på samme måde, dvs. ved at tilføje en ekstra dag til fristen, idet dagen for meddelelsen ikke medregnes ved denne beregning. Denne fejl er årsagen til, at sagen blev anlagt ved Retten efter udløbet af fristen for sagsanlæg.

8 Appellanten har i øvrigt søgt at efterprøve, at virksomhedens beregning var korrekt, ved at henvende sig til Kommissionen for at opnå dennes skriftlige bekræftelse af datoen for meddelelsen af den anfægtede beslutning. Efter at have modtaget denne skriftlige bekræftelse tog appellanten ligeledes kontakt til Rettens Justitskontor for at få bekræftet rigtigheden af den fristberegning, som virksomheden havde foretaget. Justitskontoret svarede, at det ikke var muligt at besvare henvendelsen.

Den appellerede kendelse

9 Ved den appellerede kendelse afviste Retten søgsmålet med den begrundelse, at sagen ikke var anlagt inden for de fastsatte frister herfor.

10 Retten konstaterede først og fremmest, at sagen var anlagt for sent, og bemærkede, at i medfør af artikel 230, stk. 5, EF og artikel 101, stk. 1, litra a) og b), og artikel 101, stk. 2,

samt artikel 102, stk. 2, i Rettens procesreglement begyndte den nævnte frist at løbe den 24. juli 2008 og udløb den 3. oktober 2008, inklusive afstandsfristen.

11 Efter at have henvist til fællesskabsretspraksis vedrørende begrebet en undskyldelig fejl afviste Retten i den appellerede kendelses præmis 19-21 appellantens argumentation om, at der forelå en undskyldelig fejl, således:

»19 Det kan imidlertid ikke tiltrædes, at der i dette tilfælde foreligger en undskyldelig fejl, for det første fordi sagsøgeren ved beregningen af fristen ikke har anvendt artikel 101, stk. 1, litra a) og b), i Rettens procesreglement i henhold til dennes klare ordlyd, men anvendt en fortolkning foretaget af en anden institution af en anden bestemmelse, der har en anden ordlyd, og som er placeret i et andet regelsæt, der finder anvendelse vedrørende en procedure ved denne anden institution. Det må derfor fastslås, hvilket sagsøgeren heller ikke har gjort gældende, at den pågældende institution, dvs. Retten, ikke ved sin handlemåde har ansporet hertil.

20 For det andet er de fristregler, der finder anvendelse i denne sag, gennemskuelige og frembyder ingen særlige fortolkningsproblemer […].

21 For det tredje har sagsøgeren ikke udvist den fornødne omhu, navnlig ved at søge bekræftelse hos Rettens Justitskontor af den fristberegning, som sagsøgeren havde foretaget med henblik på indgivelse af en stævning inden for den fastsatte frist. Det falder således ikke ind under Justitskontorets embedsmænds opgaver og kompetence at udtale sig om beregningen af fristen for sagsanlæg […]«

Appellantens påstande

12 Appellanten har i appelskriftet nedlagt følgende påstande:

— Appellen antages til realitetsbehandling, appellanten gives medhold, og den appellerede kendelse ophæves.

— Det fastslås, at søgsmålet ved Retten kan antages til realitetsbehandling, og sagen hjemvises til Retten med henblik på realitetsbehandling.

— Kommissionen tilpligtes at betale omkostningerne i forbindelse med appelsagen.

Om appellen

13 Det fremgår af procesreglementets artikel 119, at Domstolen, når det er åbenbart, at appellen skal afvises eller forkastes, når som helst på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten ved begrundet kendelse kan beslutte at afvise eller forkaste appellen uden at indlede den mundtlige forhandling, og uden at det, hvor det er relevant, er nødvendigt at forkynde appellen for sagsøgte.

14 I nærværende tilfælde finder Domstolen, at sagen på grundlag af sagsakterne er tilstrækkeligt oplyst til, at appellen kan forkastes som åbenbart ugrundet ved en sådan begrundet kendelse.

Appellantens argumenter

15 Appellanten har til støtte for appellen fremført tre anbringender.

16 Appellanten har med sit første anbringende anført, at Retten i den appellerede kendelses præmis 19 fejlagtigt har anset sig selv for at være »den pågældende institution«, således som dette skal forstås i henhold til retspraksis vedrørende undskyldelige fejl, dvs. den institution, hvis handlemåde skal have foranlediget den pågældende fejl. Det fremgår således klart af denne retspraksis, at den pågældende institution altid er den institution, der har vedtaget den anfægtede retsakt, i dette tilfælde Kommissionen.

17 Appellanten har med sit andet anbringende anført, at Retten fejlagtigt har overset, at artikel 101, stk. 1, i Rettens procesreglement og artikel 3 i forordning nr. 1182/71 skal fortolkes samstemmende. I den appellerede kendelses præmis 19 har Retten fejlagtigt anset Kommissionens fortolkning af den nævnte artikel 3 for at være uden relevans, idet Retten har karakteriseret den som en »fortolkning foretaget af en anden institution af en anden bestemmelse, der har en anden ordlyd, og som er placeret i et andet regelsæt, der finder anvendelse vedrørende en procedure ved denne anden institution«. Ifølge appellanten bør beregningen af frister foretages på samme måde, hvad enten det drejer sig om anvendelse af forordning nr. 1182/71 eller Rettens procesreglement.

18 Appellanten har med sit tredje anbringende anført, at Retten har tilsidesat retspraksis vedrørende undskyldelige fejl ved at have anvendt denne fejlagtigt og overdrevent restriktivt. Alle betingelserne for, at der kan siges at foreligge en undskyldelig fejl, er opfyldt i dette tilfælde. Navnlig foreligger der for det første usædvanlige omstændigheder, der på afgørende måde kan fremkalde en vildfarelse hos borgeren, og for det andet har appellanten udvist en sådan agtpågivenhed, der kræves af en normalt påpasselig person.

Domstolens bemærkninger

19 De tre anbringender, der er påberåbt af appellanten, bør behandles under ét, idet de alle omhandler Rettens afvisning af, at der i dette tilfælde foreligger en undskyldelig fejl.

20 Det bemærkes, at i relation til fællesskabsrettens søgsmålsfrister omfatter begrebet en undskyldelig vildfarelse, der udgør en undtagelse hertil, kun usædvanlige omstændigheder, navnlig hvor den pågældende institution har udvist en adfærd, der enten i sig selv eller i afgørende omfang må antages at kunne fremkalde en vildfarelse hos en borger, der er i god tro, og som har udvist en sådan agtpågivenhed, der kræves af en normalt påpasselig erhvervsdrivende (jf. bl.a. dom af 15.12.1994, sag C-195/91 P, Bayer mod Kommissionen, Sml. I, s. 5619, præmis 26). En streng overholdelse af disse bestemmelser er i overensstemmelse med hensynet til retssikkerheden og nødvendigheden af at undgå enhver forskelsbehandling eller vilkårlighed i retsplejen (jf. i denne retning bl.a. dom af 26.11.1985, sag 42/85, Cockerill-Sambre mod Kommissionen, Sml. s. 3749, præmis 10, samt kendelse af 7.5.1998, sag C-239/97, Irland mod Kommissionen, Sml. I, s. 2655, præmis 7, og af 8.11.2007, sag C-242/07, Belgien mod Kommissionen, Sml. I, s. 9757, præmis 16).

21 Det må fastslås, at Rettens anvendelse af denne retspraksis hverken er fejlagtig eller overdrevent restriktiv. Retten har med rette fastslået, at der ikke foreligger en undskyldelig fejl i nærværende tilfælde.

22 Ganske vist er »den pågældende institution«, der er omhandlet i den nævnte retspraksis, således som appellanten med rette har fremhævet i sit appelskrift, den institution, der har vedtaget den ved appellen anfægtede retsakt, i dette tilfælde Kommissionen.

23 Det må imidlertid konstateres, at Kommissionen ikke har udvist en adfærd, der enten i sig selv eller på afgørende vis må antages at kunne fremkalde en vildfarelse hos en

borger, der er i god tro, og som har udvist en sådan agtpågivenhed, der kræves af en normalt påpasselig erhvervsdrivende.

24 Som Retten med rette har fastslået i den appellerede kendelses præmis 19 og 20, er ordlyden af artikel 101, stk. 1, litra a) og b), i Rettens procesreglement klar og gennemskuelig og frembyder ingen særlige fortolkningsproblemer. For at kunne anvende denne bestemmelse vil en normalt påpasselig erhvervsdrivende ikke have behov for at gøre brug af Kommissionens fortolkning af en hvilken som helst anden lignende bestemmelse, som f.eks. artikel 3 i forordning nr. 1182/71.

25 Spørgsmålet om, hvorvidt artikel 101 i Rettens procesreglement og artikel 3 i forordning nr. 1182/71 skal fortolkes samstemmende, er herefter uden relevans for fastsættelsen af den omhandlede søgsmålsfrist. Som følge heraf må det fastslås, at Retten ikke har begået en fejl ved ikke at undersøge dette spørgsmål.

26 Under alle omstændigheder ville en normalt påpasselig erhvervsdrivende ikke have valgt en fortolkning, der er åbenbart i strid med bestemmelserne i Rettens procesreglement, og som er udledt af Kommissionens fortolkning af et andet regelsæt, uden i det mindste at efterprøve rigtigheden af den på grundlag af denne fortolkning foretagne fristberegning.

27 Appellanten kan ikke herved gøre gældende, at den ved forgæves ved Rettens Justitskontor at have søgt at få bekræftet rigtigheden af beregningen har udvist al den fornødne omhu, der kræves af en normalt påpasselig erhvervsdrivende. Som Retten korrekt har fastslået i den appellerede kendelses præmis 21, falder det ikke ind under Justitskontorets embedsmænds opgaver og kompetence at udtale sig om beregningen af fristen for sagsanlæg.

28 I øvrigt bemærkes, at Retten heller ikke har begået en fejl ved i tillæg hertil i den appellerede kendelses præmis 19 at fastslå, at dennes handlemåde ikke har ansporet appellanten til at begå en fejl i forbindelse med beregningen af søgsmålsfristen.

29 Selv om Retten ikke er den »pågældende institution«, der er omhandlet i den i denne kendelses præmis 20 omtalte retspraksis, må det bemærkes, at en undskyldelig fejl kan opstå som følge af enhver form for usædvanlige omstændigheder. En undskyldelig fejl kan således opstå som følge af retsinstansens egen handlemåde, der fremkalder en vildfarelse hos borgeren. Retten har således ikke begået nogen fejl ved kort at undersøge en sådan tænkt situation.

30 På grundlag af det anførte må de af appellanten påberåbte tre anbringender forkastes, hvorfor Kommissionen i det hele frifindes.

Sagens omkostninger

31 Ifølge artikel 69, stk. 1, i Domstolens procesreglement, som i medfør af procesreglementets artikel 118 finder anvendelse i appelsager, træffes der afgørelse om sagens omkostninger ved den kendelse, hvormed sagen afsluttes.

32 Da den foreliggende kendelse er afsagt, før Kommissionen har modtaget meddelelse om appelskriftet, og som følge heraf inden denne har haft lejlighed til at afholde nogen omkostninger, er det tilstrækkeligt at bestemme, at appellanten bærer sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser bestemmer Domstolen (Ottende Afdeling):

1) Appellen forkastes.

2) Sociedad General de Autores y Editores (SGAE) bærer sine egne omkostninger.

Underskrifter